

Van de redactie

Van het bestuur

Gezinsroutes Groene Hart

Mountainbikers rijden hazelwormen tot moes

Bescherming zandpaden

Onverhard door het hoge noorden

Verslag kas-commissie 1999

Uit de regio's

Activiteitenkalender

Wandelgidsen

jaargang 7, nummer 1, januari 2001

lopend vuur

lopend vuur *Inhoud*

is het ledenblad van *Te Voet*, Vereniging van Wandelaars. *Lopend Vuur* verschijnt drie maal per jaar. De leden van *Te Voet*, die minimaal f 25,00 kontributie per jaar betalen, ontvangen het blad gratis. Het lidmaatschap wordt automatisch met een jaar verlengd, tenzij vóór 1 november schriftelijk wordt opgezegd bij de ledenadministratie.

Voorzitter

Carl Denig
Kolhornseweg 200
1215 RM Hilversum
035 - 621 78 06

Secretaris

Eeffien Huizing
Bernhardlaan 10
2851 XD Haastrecht
0182-50 14 83
e.j.a.huizing@planet.nl

Penningmeester

Sylvia Borg
Geldersekade 91-1
1011 EL Amsterdam
020-6221753

Ledenadministratie

Erick van der Veer
B.Pasternakerf 325
3315 BW Dordrecht
078-616 24 03

Redactie

Sylvia Borg
Geldersekade 91-1
1011 EL Amsterdam

Aan dit nummer werkten mee

Eeffien Huizing, Jan Rijnsburger,
Eef Boeve, Netty Weijenberg,
Harry Benschop, Eduard Korpel

Opmaak

Dolf Middelhoof, Amstelveen
Digitale druk
ABC Copyprint, Amsterdam

Van de redactie	1
Van het bestuur	2
Gezonsroutes Groene Hart.....	4
Mountainbikers en hazelworm	5
Bescherming zandpaden	6
Knelpunten oplossen	8
Onverhard door Hoge Noorden	9
Verslag Kascommissie	12
Uit de regio's.....	13
Activiteitenkalender	17
Wandelgidsen	19

Verschijsning volgend nummer

Mei 2001

De volgende datum voor het inleveren van kopij is
1 april 2001

Kopij aanleveren op 3,5" floppy bij Sylvia Borg.
In Word of WP. Gelieve in elk geval de geprinte tekst mee te sturen. Foto's en tekeningen zijn welkom, graag duidelijk voorzien van de naam van de fotograaf of tekenaar, de plaats van de opname, alsmede de gewenste begeleidende tekst.

Van de redactie

Dit nummer van *Lopend Vuur* is voor een groot deel gevuld met bijdragen van en over actieve leden van *Te Voet* uit de regio's. U kunt een interview lezen met de mensen uit de regio Noord, een voorstel voor een manifest tot bescherming van zandpaden uit Overijssel en vele ervaringen van *Te Voet*-leden met de praktijk van belangenbehartiging. Overigens biedt *Lopend Vuur* ook u de gelegenheid om uw ideeën of ervaringen met belangenbehartiging voor wandelaars of andere interessante zaken voor *Te Voet*-leden voor het voetlicht te brengen. Als u een bijdrage wilt leveren aan het blad, neem dan contact op met de redactie, of stuur uw artikel of oproep of wat dan ook gewoon op. We zouden het zeer op prijs stellen als (een aantal van) u van deze gelegenheid gebruikt zou maken.

Sylvia Borg

advertentie

Wandeltochten

georganiseerd door de deelnemers zelf

Samen met anderen in vrijblijvende sfeer (stevige) tochten ondernemen!

De Wandelpool wil mensen, die graag in gezelschap van anderen wandeltochten ondernemen, in de gelegenheid stellen samen op pad te gaan. Zij wil dit doel bereiken door zes keer per jaar een nieuwsbrief uit te brengen. Per uitgave worden er momenteel ruim honderd wandeltochten aangeboden, waar deelnemers aan de Wandelpool zich voor kunnen opgeven.

Een abonnement op jaarbasis kost f 36,-. U ontvangt een recent profexemplaar van de Nieuwsbrief door f 6,50 over te maken op postbankrek.nr. 3152509 t.n.v.:

De Wandelpool
Drielandenhoek 51
2034 LT HAARLEM

Tel 023 5405530 / fax 0842 141280
info@wandelpool.non-profit.nl
www.wandelpool.non-profit.nl

Wandeloeverleg Groningen nog steeds in oprichtingsfase

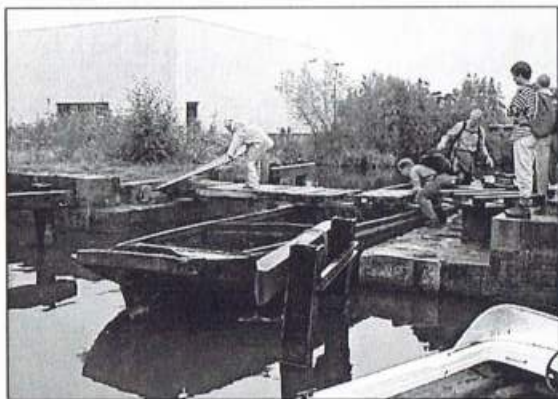
Te Voeters die een steentje bij willen dragen aan de belangenbehartiging in de provincie Groningen zijn meer dan van harte welkom.

In maart 2000 is er een startvergadering geweest die echter helaas om redenen van verschillende aard nog steeds geen vervolg heeft gehad. Het is de bedoeling om deze winter die vervolgbijeenkomst te plannen.

Stop een klein stukje van je vrije tijd in daadwerkelijke belangenbehartiging!

Info 0182-501483 of zie onze website. Onder het kopje actueel zal de vergaderdatum en plaats bekend gemaakt worden.

De heer van Breukelen was nog bezig met de bouw van de tijdelijke brug over de ringvaart toen de wandelaars daar aankwamen.

Nieuwjaarswandeling

Het bestuur van *Te Voet* nodigt u uit voor de Nieuwjaarswandeling op 14 januari 2001. De wandeling gaat van de Woerden naar Diemerbroek en Papekop. Vervolgens gaan we via een prachtige onverharde kade en een stukje Dubbele Wiericke naar Hekendorp, waar we eindigen in cafe Goejanverwelle voor een toast op het nieuwe jaar. Voor mee informatie: zie de activiteitenkalender elders in dit blad.

Terugblik op Voetpadendagen 2000

De regio's van *Te Voet* kunnen terugkijken op geslaagde Voetpadendagen. Het was mooi weer in het tweede weekeinde en het gemiddeld aantal deelnemers per wandeling lag rond de twaalf. Een record qua aantal deelnemers werd gebroken bij de 4 wandelingen van de regio Noord-Holland. De voorpubliciteit in de krant en op internet trok enige honderden wandelaars naar het dorp Wilnis, op de grens van Noord-Holland en Utrecht. Hieronder impressies van deze wandeling en van die vanuit Vlaardingen. Van de hand van Pon Ruiter.

Rondwandeling Wilnis zondag 24 september

Het is een open landschap bij Wilnis. Een land van lage horizonnen en langelijnen, van populieren, kaden, wilgen, sloten, dijken en weilanden. En op 24 september ook van lange rijen wandelaars. Het was de laatste dag dat vianoodbruggen een rondwandeling

kon worden gemaakt over een voormalige spoordijk. Dat, en het prachtige weer, trok een ongekend aantal deelnemers. Bij vertrek waren het er al ruim 130, en nog vele tientallen bleken later te zijn gestart. Een ijzersterk argument om weer eenvoudige bruggen aan te brengen (zie foto) en zo deze fraaie route, die voor de gelegenheid ook nog door weilanden voerde, permanent open te stellen.

Vlaardingen-Oost naar Delft zondag 17 september

Het motto van de wandeling, stad en land verbonden, was aardig getroffen, want via de rafelranden van de stad, met uitvalswegen en volkstuintjes, wisten we pas na enige tijd de bebouwing achter ons te laten, al bleven Rotterdam en Schiedam op de achtergrond nog lang zichtbaar en merkbaar.

Zo bleek het ooit afgelegen buurtschap Windas volledig door de oprukkende agglomeratie te zijn ingehaald. Ook elders moeten weiden wijken voor huizen. Langs de Delftse Schie werd het landschap weidser, met in de Abtswoudsche Polder scherpe contrasten tussen het open land, het dijklichaam van de gelukkig nog steeds niet aangelegde A4 en aan de horizon de nieuwbouw van Delft. Via een waterrijk park liepen we daar met een wijde boog omheen om ten slotte afscheid te nemen van de natuur en de stad in te lopen via een weggetje dat al snel volledig van karakter veranderde. Binnen een paar kilometer liepen we van landelijk gebied naar binnenstad,

waarmee ook aan het eind het thema weer even werd geaccentueerd.

Vitaal platteland

Vitalisering Platteland is één van de kernthema's uit het Bestuursakkoord nieuwe stijl (BANS). Het versterken van de sociale en economische vitaliteit van het platteland kan op vele manieren. Er zijn op dit moment 13 pilot projecten in Nederland. Elke pilot zoekt naar een eigen formule met oplossingen die door het gebied worden gedragen. Wandelen kan een bijdrage leveren aan een vitaal platteland. Door dit onder de aandacht te brengen, kun je de wandelmogelijkheden in je eigen omgeving verbeteren. Woon je in een gebied dat tot de pilots hoort, schroom dan niet je wandelstem te laten horen. Vaak worden er informatieavonden in alle soorten en maten gehouden.

De 13 pilot gebieden zijn:

- Zuid-West Friesland
- Noord-Holland midden
- Krimpenerwaard
- Hart van Twente
- Neede-Borculo (Gelderland)
- Vallei Zuid-West (Utrecht)
- West Zeeuwsch Vlaanderen
- Lauwersland (Groningen)
- Gemert-Bakel (Noord-Brabant)
- De Hilver (Noord-Brabant)
- Nederweert (Limburg)
- De tuin van Limburg

Meer informatie is te vinden op www.bansplatteland.net

Vitalisering Platteland is één van de

kernthema's uit het Bestuursakkoord nieuwe stijl (BANS). Via BANS zoeken zij verbetering in hun onderlinge afstemming en samenwerking, zodat kansen en mogelijkheden worden benut voor het versterken van de sociale en economische vitaliteit van het platteland in wisselwerking met de inrichting van de ruimte. De dertien BANS pilots Vitaal Platteland maken de aanpak van de vitalisering van het platteland concreet. Sociaal-economische problemen en kansen in elk ge-

bied worden in beeld gebracht. Gezocht wordt naar oplossingen met draagvlak.

Elke pilot zoekt naar de gebiedseigen formule met in het gebied gedragen oplossingen en naar de wijze waarop de overheden die het best in samenwerking kunnen ondersteunen. De resultaten worden elk halfjaar gerapporteerd aan het overleg van het rijk, IPO (Interprovinciaal Overleg) en VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) onder leiding van minister-president Kok.

Uitnodiging voor Regiodag 17 februari

Op 17 februari is er een dag voor alle actieve *Te Voeters* uit de regio's. Het thema is 'internet', met de nadruk op de manier waarop de regio's goed gebruik kunnen maken van de internet-site van *Te Voet*.

Plaats en tijd: 11.00 uur, Amershof in Amersfoort.

Informatie en aanmelden: Eeffien Huizing, tel. 0182-501483.

Gezinsroutes Groene Hart

In opdracht van de werkgroep Groene Hart heeft Lopende Zaken een 40-tal gezinswandroutes ontwikkeld in het Groene Hart. De wandelingen beginnen aan de rand van de bebouwde kom en zijn goed bereikbaar met openbaar vervoer. Ze zijn gemarkeerd met zeskantige bordjes en geel-rood gele stickers en bij de start staat een informatiepaneel.

De eerste route is in 1999 geopend, en is de Grechtroute van ongeveer 8 km in de omgeving van Kamerik-Woerden.

De tweede cluster van 5 routes is opengesteld in juni 2000 en de derde cluster van 4 wandelingen in september 2000. In 2002 moeten alle 40 routes zijn opengesteld. De folders van de wandelingen zijn verkrijgbaar bij de VVV's in het Groene Hart.

Eef Boeve

Mountainbikers rijden hazelwormen tot moes

Het wandelspoor op een voormalig stukje spoor tussen Assen en Rolde wordt niet alleen door wandelaars gebruikt, maar ook door hazelwormen. Dit dier staat inmiddels op de rode lijst, de lijst van dieren die met uitsterven worden bedreigd.

De (koudbloedige) hazelworm mag zich namelijk graag lekker lui uitstrekken op een zonnig, zanderig stuk met uitwijkmogelijkheden in gras en bosjes. Het wandelspoor is daarvoor ideaal. Helaas wordt het wandelspoor ook door mountainbikers gebruikt, ondanks de duidelijke bebording (alleen wandelaars) en obstakels om het fietsende verkeer te weren. Sterker nog: in het kader van de Drentse fietsvierdaagse is sinds twee jaar het Kamrad, vereniging voor mountainbikers, actief in het uitzetten van een mountainbike route. En waar loopt die over- heen? Precies, weer over dit wandelspoor. Niet alleen hinderen ze wandelaars, ze rijden de hazelwormen tot moes. Deze dieren kunnen zich wel uit de voeten maken, maar tegen de snelheid van die bikers hebben ze natuurlijk geen schijn van kans!

Tot nu toe heeft *Te Voet* de volgende acties hiertegen ondernomen:

- 1 Brief naar de organisatie van de Drentse rijwielvierdaagse. Resultaat: weinig hoffelijke brief terug met de vermelding dat ze vergunning ervoor hadden gekregen.
- 2 Telefonisch contact met de gemeente Aa en Hunze hierover. Volgens hen mocht dit absoluut niet.

- 3 Telefonisch en schriftelijk contact met de Milieuwerkgroep Aa en Hunze. Resultaat: geen.
- 4 Telefonisch contact met Groen Links. Resultaat: vragen in de gemeenteraad over vergunningenbeleid; toezegging dat er in het vervolg nog beter naar de route gekeken zou worden en dat over de aanvraag eerst overleg zou zijn met de Milieuwerkgroep, voordat de vergunning zou worden afgegeven.
- 5 Afgelopen jaar: weer een route over het wandelspoor. Weer contact met gemeente en Milieuwerkgroep opgenomen. Milieuwerkgroep heeft geen aanvraag voor vergunning gezien, sterker nog: de gemeente ook niet! Resultaat: advies om politie in te schakelen.
- 6 Politie gebeld. Resultaat: nihil, hun prioriteit lag elders.
- 7 Provinciehuis gebeld. Resultaat: milieumelding en advies contact op te nemen met natuurmonumenten.
- 8 Natuurmonumenten reageert verbaasd en verbolgen over passiviteit van de politie. Resultaat: benaderen zelf politie (als je een hazelworm in een kooitje zou houden, wordt je in de gevangenis gegooid!). Doen toezegging te bekijken of dit stukje natuur niet beter beschermd kan worden.
- 9 Oktober 2000: onverminderd en onvermoeibaar raast men voort.
- 10 Wij houden het net als de hazelworm voor gezien....

Wellicht kan er door een machtiger organisatie iets meer vaart achter gezet worden.

Netty Weijnenberg, Te Voet regio Noord

Actie voor behoud zandwegen in Overijssel

Wellicht kunt u zich er nog iets van herinneren: de commotie rond het 'Verbeteringsplan Twentse fietspaden', oftewel het 'Vernietigingsplan Twentse zandpaden'. Enkele jaren geleden hield dit de gemoederen van *Te Voet* in Overijssel hevig bezig. Onder het mom van verbeteren van fietspaden werden talloze zandwegen met verharding bedreigd. Op een aantal plaatsen is dit gelukkig voorkomen. Een aantal organisaties, waaronder *Te Voet*, Nivon, Staatsbosbeheer en Natuur en Milieu Overijssel houdt sindsdien de paden nauwlettend in de gaten en overlegt met enige regelmaat hierover. Deze organisaties hebben nu het initiatief genomen om een 'Manifest Behoud Zandpaden' op te stellen, waarvoor zij bestuurlijk en politiek draagvlak willen vinden.

Op dit moment bespreekt de Regio Twente (een bestuurlijk platform) het Manifest.

Het zou heel goed zijn als een dergelijk manifest ook in andere regio's van de grond zou komen. Als u meer informatie wilt over het initiatief, dan kunt u contact opnemen met Theo van Dijk (*Te Voet* regio Overijssel, tel 0546-456933). Hieronder vindt u de tekst van het manifest.

Manifest Behoud Zandwegen

Zandwegen die:

- 1 liggen binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur,
- 2 liggen in zones landelijk gebied II, III en/of IV (streek- en bestem-

- mingsplan),
 - 4 liggen in een Belvedere-gebied (i.v.m. uitwerken beleidsuitspraken SGR-II en Vijfde Nota RO),
 - 5 deel uitmaken van een (landelijke) wandelroute,
- dienen niet meer voor verharding in aanmerking te komen, omdat verharding:
- 1 wandelcomfort ernstig aantast en natuur- en landschapsbeleving verstoort,
 - 2 kwaliteit van het landschap aantast,
 - 3 uit cultuurhistorisch oogpunt zeer ongewenst is,
 - 4 nadelige gevolgen heeft voor verschillende soorten dieren.

Zandwegen die deel uitmaken van een wandelroute en/of liggen binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, in zones landelijk gebied II, III en/of IV of in Belvedere-gebieden kunnen in incidentele gevallen alleen voor halfverharding in aanmerking komen indien:

- 1 een zwaarwegend maatschappelijk belang dat rechtvaardigd,
- 2 alternatieve oplossingen ontbreken.

Ad 1: de betreffende zandweg is bijvoorbeeld onderdeel van een belangrijke, doorgaande, grotendeels verharde fietsroute (utiliteits fietspad) waar veel forensen gebruik van maken (huis - school/ werk v.v.).

Subsidie en aanleg

Voor de aanleg van nieuwe fietspaden in de EHS, Belvedere-gebieden en zones landelijk gebied II, III en/of IV geldt dat slechts voor subsidie in aan-

merking komen fietspaden die worden uitgevoerd in halfverharding. Indien inderdaad sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en alternatieve oplossingen ontbreken, dient:

- 1 deze halfverharding elders 1:1 gecompenseerd te worden,
- 2 over de aard van de halfverharding advies ingewonnen te worden,
- 3 maximaal 1.00 m. breed halfverhard te worden (RONA-richtlijn),
- 4 inventariseren resterende zandpaden,
- 5 relatie leggen met ontwikkelingsperspectief (indien aanwezig) t.a.v. landschap, cultuurhistorie, natuur en recreatie (lieft in kader van gebiedsgericht beleid),
- 6 relatie leggen met begrenzingsplan EHS, strekplan en Nota Belvedere,
- 7 relatie leggen met routenetwerken van organisaties,
- 8 actieprogramma opstellen ten behoeve van behoud en herstel zandpadenstructuur in Overijssel,
- 9 (half)verhard van alle zandwegen aanlegvergunningplichtig maken,
- 10 positief bestemmen van alle zandwegen.

Ad 1: Zandpaden die in het verleden on- eigenlijk zijn verhard worden weer in ere hersteld.

Verder kan overwogen worden om zandwegen die deel uitmaken van een wandelroute en/of liggen binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, in zones landelijk gebied II, III en/of IV of in Belvedere-gebieden:

- 1 af te sluiten voor doorgaand gemotoriseerd verkeer,
- 2 autoluw te maken.

Ad 1. en 2. Op basis van de Wegenwet is het mogelijk zandwegen aan het openbaar vervoer te onttrekken voor bepaalde categorieën verkeer.

Ervaringen van regio Noord

Knelpunten oplossen

Het aanpakken van knelpunten levert bij veel gemeenten en instanties nogal wat gesprekstof op. Zowel bestuurders als ambtenaren kijken vreemd op wanneer je vertelt waarvoor je dit doet.

Twee punten komen daarbij steeds weer naar voren:

- 1 Zo vroeg mogelijk inspelen is zeer belangrijk
- 2 Meer 'gewicht' bij een reactie of bezwaarschrift is vaak een noodzaak

Het zal bij de meeste *Tē Voeters* wel bekend zijn dat het werken met punt 1 veel langer onze zorg en aandacht vraagt dan een inspraak op de beslissende commissievergadering. Dit veel te laat inspelen op een knelpunt wordt meestal niet meer dan een 'bedelbriefje' met het verzoek die mooie cultuurpaden alsnog te bewaren. In juni 2000 ontdekten we dat er een fietspad aangelegd dreigde te worden in het Bargerveen. Dit bijzondere natuurgebied is daar beslist niet voor geschikt. Het is haast niet te vergelijken met de rest van Nederland, vooral wat betreft rust, diversiteit van de natuur en de omgeving en het nog aanwezige cultureel erfgoed. Daarbij heeft dit gebied een onverdeelde omvang die mogelijkheden geeft voor dagtochten. Uiteraard direct de kaart erbij en ons *Tē Voet*-lid in Zwartemeer gebeld. Hij is gaan kijken op het gemeentehuis Emmen. Na enig onderzoek bleek het om twee fietspaden te gaan welke zich in verschillende stadia van ontwikkeling bevinden.

Men was het ene fietspad vergeten ter inzage te leggen. Toen we nogmaals contact opnamen met de gemeente bleek de situatie weer anders te zijn. Het ging om een uitvoeringsfase van een reeds aanvaard bestemmingsplan voor dit gebied. Dan komt er dus geen commissie of gemeenteraad meer aan te pas, want de beslissingsbevoegdheid is gedelegeerd aan B&W van Emmen.

Een bezwaarschrift heeft in deze fase weinig waarde, inspraak blijft beperkt tot wat randvoorwaarden.

Wat nu ter inzage ligt, is het resultaat van een onderzoek naar mogelijk schadelijke gevolgen voor het gebied in het kader van de Vogelwet. Dit onderzoek is gedaan vanwege het voornemen de twee fietspaden aan te leggen.

Als leden van *Tē Voet* hebben we hiermee weer ervaren dat het noodzakelijk is in de startfase van een herinrichtings- of bestemmingsplan direct te reageren. Lees je dit in de krant of in het gemeente-informatieblad... reageer dan direct en geef dit door aan de regio-coördinator!

Ook punt 2, het gebruiken van meer gewicht bij reacties, is vaak een noodzaak. Voor ons is het doel belangrijker, maar veel van onze contacten vragen als gauw wie er 'bij horen'.

Zelf hoop ik dat door de inzet van *Tē Voeters*, wij dus, en de samenwerking met het belangenbehartigingsdeel van NEMO er een gewaardeerde organisatie ontstaat. Doot landelijke bekendheid, kennis en ervaring te koppelen aan snel en trefzeker werken kunnen we de resultaten beslist verbeteren. En nodig is het zeker want er verdwijnt nog steeds veel!

Eduard Korpel, regio-coördinator Noord

Interview met twee actieve *Tē Voet*leden van Regio Noord

Onverhard door het hoge noorden

Eduard Korpel is nu bijna 2 jaar regiocoördinator van regio Noord (Friesland, Groningen en Drenthe). Netty Weijenberg is op haar beurt secretaris van de werkgroep regio Noord, die zich vooral richt op de belangenbehartiging in deze regio. In dit 'tele-interview', door uitwisseling via e-mail ontstaan, leest u meer over hun 'beweegredenen'. In twee opzichten: **Waarom is de vorm van 'mobiliteit', wandelen, een rol in hun leven gaan spelen? Wat heeft hen bewogen om actief te worden binnen *Tē Voet*?**

Wanneer is wandelen je hobby geworden?

Eduard: Lopen heb ik altijd al veel gedaan. In mijn jeugd liep ik probleemloos 45 minuten naar huis als ik de laatste tram gemist had. Daarna ook veel in militaire dienst met als sluitstuk de Nijmeegse vierdaagse.

Maar het grote verschil met anderen was het plezier dat ik eraan beleefde. Van een 'loper' werd ik een 'echte wandelaar'. Ik wandel nu regelmatig meerdere dagen met een rugzak en slaap dan onderweg in mijn tentje.

Netty: Wandelen was tot de zeventiger jaren nooit een hobby van mij. Sterker nog, ik had er een frisse weerzin tegen. Wat wil je als dochter van een beroepsmilitair, die verwachtte dat zijn kinderen na hun eerste schreden direct in staat zouden zijn tot stevige dagmarsen. Maar ach, je krijgt zelf kinderen, je neemt een hond en dan 'moet' je wel. Het werd al gauw een sport om steeds nieuwe wegen te

vinden van A naar B en terug. Toen ik in de tachtiger jaren verhuisde van Voorschoten naar het Drentse Rolde aan de rand van een natuurgebied, kon ik me pas echt uitleven.

*Hoe lang ben je al lid van *Tē Voet* en waarom ben je daarin actief geworden?*

Eduard: Het viel me op dat er steeds minder echte wandelpaden overbleven. Daar wilde ik zelf iets aan gaan doen. Toen ik vier jaar geleden hoorde van de vereniging *Tē Voet*, ben ik daarvan direct lid geworden. Omdat mijn interesse uitgaat naar landkaarten, kaartlezen en routes uitzetten en er in de regio Noord elke maand een wandeling gelopen werd, ben ik met het begeleiden van deze wandelingen begonnen. Daarna ben ik er verder ingeroeld. De doelstelling van *Tē Voet* is meer dan alleen wandelen. Ik vond dat er wel wat meer kon gebeuren. In overleg met Lineke Withaar (de vorige regiocoördinator) heb ik toen de werkgroep regio Noord opgezet.

Netty: Hoe lang ik lid ben van *Tē Voet* weet ik niet precies meer. Kort nadat ik lid was geworden, heb ik gereageerd op een oproep in de nieuwsbrief van de regio Noord. Er moest meer gebeuren op het gebied van belangenbehartiging en daar was ik het mee eens. Zelf was ik al eens op versperringen gestoten, die er officieel niet zouden moeten zijn. Omdat ik juist in die periode veel last van reuma ondervond, heb ik toen een administratieve taak, het secretariaat van de kersverse werkgroep regio Noord, op mij genomen.

Jullie zijn met de werkgroep regio Noord bezig om zelf een Lange-Afstand-

Wandelpad (LAW) te maken.

Hoe is dat idee ontstaan?

Netty: Het idee voor het reconstrueren van een historische route kwam van iemand uit de werkgroep, die in Bakkeveen woonde. Hij had gehoord dat er een wandelroute voor Hannekemaaiers (soort seizoenswerkers in de oogsttijd) had bestaan die vanuit Duitsland via Bourtange naar Bakkeveen had gelopen. Hij opperde het plan om deze route in oude glorie te herstellen.

Eduard: Om niet te verzanden in de vele mogelijkheden die zich aandienen heeft de werkgroep gekozen voor een concreet doel, het ontwikkelen van een onverhard LAW-pad.

Hoe hebben jullie dat aangepakt en welke problemen komen jullie tegen?

Netty: De werkgroep was enthousiast en de taken werden verdeeld, want zowel belangenbehartiging als het meer naamsbekendheid geven aan *Tè Voet* waren als doel gesteld. Vol goede moed begon de werkgroep (5 mensen sterk) met het verzamelen van achtergrondmateriaal voor de route, op de maandelijkse vergadering werden de vorderingen doorgenomen, beslissingen genomen over de hoe de route precies zou gaan lopen enz. Helaas zagen de drie andere leden na een jaar het gestelde doel niet als haalbaar. Zo bleven Netty en Eduard (die intussen Lineke Withaar als regiocoördinator had opgevolgd) over. We bezonnen ons over de te volgen werkwijze. Eduard zou stukken van de route gaan 'verkennen'. Mijn taak zou dan samen met Eduard bestaan uit het beschrijven en af en toe assisteren bij het verkennen van stukjes route,

deels per auto, deels *Tè Voet*.

Meerdere problemen kwamen daarbij om de hoek kijken: allereerst bleken geen vrijwilligers te vinden voor het 'verkennen' van de route. Daarnaast waren knelpunten in de route: afsluitingen op cruciale punten, zodat er een fiks eind moest worden afgeweken van de geplande route, keuzes moesten worden gemaakt tussen historisch en landschappelijk interessant en voor de te volgen route enz. Ook moesten we proberen de kosten in de hand te houden.

Eduard: Op dit moment is de route voor 80% ontwikkeld, 20% moet nog gebeuren. Daarna gaan we 'm in zijn geheel lopen en beschrijven. En daarbij komen dan nog de op te lossen knelpunten.

Sommige mensen zeggen: 'In Drenthe zijn nog zoveel mogelijkheden om mooi en onverhard te wandelen. Waarom zou je je druk maken om het verdwijnen van een pad of om verbetering van wandelmogelijkheden?

Wat vinden jullie van die uitspraak?

Netty: Het behouden of verbeteren van onverharde (wandel)paden is onlosmakelijk verbonden aan het behoud van (recreatie in) de natuur. Daarnaast heeft een oud wandelpad een cultuurhistorische waarde. Als een gemeente dit belang niet onderkent, zal er bij herinrichting van landschappen, bouwaanvragen e.d. ook geen rekening daarmee worden gehouden en verdwijnen deze paden geruisloos.

Eduard: Onze contacten met gemeenten en instanties zijn goed te noemen. Maar een nog wijdverbreide misvatting is dat oude en onverharde zand-

wegen niet tot het cultureel erfgoed behoren en dus niet bewaard hoeven te worden.

Netty: In plattelandsgebieden – en dus ook in Drenthe – gaat men uit van de veronderstelling dat een bepaald pad best kan verdwijnen omdat er immers nog genoeg paden overblijven! Daarmee sluit men de ogen voor de realiteit. Zelf reageer ik steevast op dit soort opmerkingen uit mijn omgeving met: Oké, wijs mij een route van 20 km louter over onverharde wegen en ik geef je gelijk! Er is nog niemand geweest die me dat kon wijzen ...

Eduard: Wij worden er wel eens wanhopig van als het redden van een onverhard pad weer net niet lukt!

Jullie wonen allebei in Drenthe. Maar hoe is het gesteld met de belangen en de positie van de wandelaar in Groningen en Friesland?

Eduard: In deze provincies zijn veel 'lopers' die genoeg nemen met asfalt. De 'wandelaars' gaan voor hun tochten naar Drenthe, waar nog genoeg 'onverhard' kan worden gewandeld. In Friesland ontstaat nu gelukkig ook een drang naar onverhard wandelen waarvoor de vele dijken daar zeer geschikt zijn. In deze provincie is daarom kortgeleden het Wandelplatform Friesland gevormd en van start gegaan. Zelf heb ik goede contacten in Weststellingwerf waar heel bewust voor wandelroutes is gekozen.

Hoe kijken jullie tegen het landelijke Wandelplatform-LAW aan? Welke ondersteuning verwachten jullie van het landelijke niveau?

Eduard: Door recente ervaringen ben

ik niet positief over het Wandelplatform-LAW. Op momenten dat het er op aan komt ontbreekt het aan ondersteuning. Van een professionele (lobby)organisatie die zich ook belangenbehartiging tot doel stelt zou je meer mogen verwachten. Ik denk dat wij (*Tè Voet*) de 'de luis in de pels' kunnen en moeten blijven.

Netty: Ondanks de tweedaagse bijeenkomst georganiseerd door het NIVON enkele jaren geleden (om samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties in de recreatiesector te bevorderen, JR), is er weinig van de grond gekomen. Het is net als bij alle verenigingen: het is altijd hetzelfde handjevol mensen dat zich voor steeds meer taken gesteld ziet.

*Wat willen jullie komend jaar (2001) bereiken in regio Noord en wat kunnen leden van *Tè Voet* hier aan bijdragen?*

Netty: Liefst een afronding van de verkenning van de route en de beschrijving ervan. Leden kunnen hierbij helpen door te verkennen dan wel voor te lopen of na te lopen.

Eduard: Het ziet er voor de regio eigenlijk heel goed uit. Het ledental groeit gestaag en de wandelingen worden iedere maand beter bezocht. Meer dan 10 wandelaars is geen uitzondering meer. Toch is er nog genoeg te doen. Meer doelgerichte informatieverstrekking, zeg maar reclame, is een punt. We willen daarmee nieuwe leden binnenhalen die ook weer taken op zich nemen. De externe contacten verbreden om de doelstelling meer onder de aandacht te krijgen blijft heel belangrijk.

Is er naast deze serieuze zaken bij de

regio Noord ook nog tijd om gewoon lekker te wandelen?

Eduard: We spraken net al even over het wandelen elke maand. Er is gelukkig steeds meer animo en eigenlijk ook terecht. We weten allemaal dat je in Drenthe fantastisch kunt wandelen en daar vormen de wandelingen van *Tè Voet* regio Noord geen uitzondering op. Bovendien worden de wandelingen altijd gelopen met een gids en is de sfeer prima! Binnenkort lopen we de tweede keer op Texel en er zijn plannen voor een 'wildtocht' en een meerdaagse.

Tot slot: is er verder nog iets wat jullie kwijt willen aan lezers van Lopend Vuur en andere regio's?

Netty: Stel als actieve groep binnen de regio je doelen niet te hoog, deel ze in sub-doelen in die op redelijke termijn haalbaar zijn, ook gegeven de beschikbare middelen (geld, mensen e.d.).

Eduard: Laten we nu allemaal een kennis, familielid of collega opgeven als nieuw lid van *Tè Voet*!!!

Verder wens ik alle regio's en het bestuur veel succes namens ons uit het 'verre noorden'.

Jan Rijnsburger

Verslag Kascommissie 1999

Nadat een aantal geplande vergaderingen wegens allerlei omstandigheden afgelast werden, heeft de kascommissie uiteindelijk toch kans gezien om bij elkaar te komen om de financiële zaken van de vereniging door te lichten. Deze controle die plaats gevonden heeft op dinsdag 21 november 2000 te Nieuwegein, had betrekking op de periode 1/1/1999 – 31/12/1999.

De kascommissie die bestaat uit Theo van Dijk en Nico Hoogerbrug heeft in overleg met Sylvia Borg, de penningmeester, de volgende (kleine) aanmerkingen:

- Het komt wel eens voor dat declaraties, niet vergezeld worden door de bijbehorende bonnen of kwitanties.
- Er wordt (wel eens) zonder overleg een grote uitgave gedaan (overigens wel voor de club).
- Er worden vraagtekens geplaatst bij de wijze waarop enkele reiskosten worden ingediend.
- De kascommissie mist een automatische incassoregeling.

Het voorgaande resulteert in de volgende voorstellen:

- Declaraties kunnen alleen met de bijbehorende bonnen worden vergoed.
- Voor grote uitgaven is vooraf overleg nodig met meerdere bestuursleden of in ieder geval met de penningmeester.
- Reiskosten worden alleen volgens het 2e klasse tarief vergoed.
- De lidmaatschapsgelden moeten met behulp van automatische incasso's geïnd worden.

De kascommissie besluit dat de penningmeester Sylvia Borg en daarmee het gehele bestuur voor het financiële jaar 1999 gedechargeerd kan worden. Dit vindt onder goedkeuring van de aanwezige leden plaats op de volgende jaarvergadering van *Tè Voet*.

Nico Hoogerbrug

Uit de regio's

Gelderland

Hulp gevraagd voor Oude IJssel

Er zijn plannen in ontwikkeling om langs de oever van de Oude IJssel tussen Doesburg en Bocholt een fietspad aan te leggen. Aan de wandelaar is niet gedacht en we willen voorkomen dat je dan op het fietspad moet gaan lopen. *Tè Voet* is van mening dat de wandelaar en fietser zoveel mogelijk gescheiden zouden moeten zijn. *Tè Voet* Gelderland zoekt een vrijwilliger die wil meedenken en -praten met het recreatieschap en de gemeenten om langs de Oude IJssel ook een wandelpad te realiseren. Inlichtingen bij Nico Vlasveld, 026-4457852.

Utrecht

Oproep

Voor het recenseren van wandelboeken of gidsen in de Italiaanse of Franse taal ben ik opzoek naar lezers met liefst ook enige geografische- en wandelkennis van deze landen. De lezer moet voldoende kennis hebben van het Frans of Italiaans om een goede samenvatting te maken van deze gidsen. Zodat andere wandelaars zich aan de hand van de recensie een goed beeld te vormen van de streek en de gerecenseerde gids. De beloning bestaat uit het gegeven dat andere wandelaars goed geïnformeerd op weg kunnen gaan naar verre streken. Aanmelden bij N.Hoogerbrug, regio coördinator Utrecht, telefoon nummer achter in *Lopend Vuur*.

Kort nieuws verslag van de regio Utrecht.

Er komt weer wat schot in de opzet van het Nationaal Park de Utrechtse Heuvelrug in oprichting (UHio). Het eerste nieuws magazine is juist afgelopen november uitgekomen. Dat dit project weer wat vooruitgang heeft geboekt is belangrijk maar met kleine stapjes zal het park er uiteindelijk wel komen. Dat de juist verschenen nieuwsbrief ons wakker schudde leidde tot een vernieuwing van de contacten met de commissie. We waren bij de overdracht, de provinciale organisatie is gereorganiseerd, maar de overdracht is niet erg soepel en vooral volledig verlopen. We waren er gewoon weer tussen uit gevallen, een klein gesprek doet dan echter weer wonderen. Met of zonder onze actieve samenwerking. De samenwerking tussen de verschillende vrijwilligers organisaties komt in de regio Utrecht nog niet zo goed van de grond als dat het er in eerste instantie wel uit leek te zien. Maar we blijven hopen dat het er in het nieuwe jaar 2001 toch nog van zal komen. Dit is daarmee tevens gelijk een wens om het nieuwe jaar 2001 vooral weer wandelend door te brengen.

Zuid-Holland Fietsen en wandelen

Afgelopen herfst verscheen het Voorontwerp Fietsplan 2000 van de Provincie Zuid-Holland. In dit plan wordt de aanleg van ongeveer 200 nieuwe provinciale fietspaden voorzien, met

een lengte van ongeveer 400 km voor een totaal bedrag van ongeveer 200 miljoen gulden.

Omdat in dit plan op geen enkele manier rekening houdt met het deelbelang wandelen wordt weer eens duidelijk dat het ontbreken van een provinciaal Wandelpadenplan een groot gemis is.

Een deel van de voorgestelde fietsverbindingen concurreert met bestaande of potentiële wandelroutes. Het opkomen voor onverharde paden is op deze manier dweilen met de kraan open.

Daarom heeft *Tè Voet* een brief geschreven aan de Provinciale Staten van Zuid-Holland.

In deze brief vragen wij met klem aan de Staten om initiatieven te ontwikkelen die leiden tot een Wandelpadenplan met dezelfde planprocedures en instrumenten als het Fietspadenplan. Alleen dan kunnen de juiste afwegingen worden gemaakt. Vervolgens hebben we gevraagd om het Fietsplan te beoordelen op de negatieve aspecten die het heeft voor wandelaars. Tevens hebben we gevraagd om bij de exacte tracébevestigingen van fietspaden de gevolgen voor het wandelen in kaart te laten brengen. Uitgangspunt bij de tracékeuzes zou moeten zijn dat wandelmogelijkheden niet geschaad worden.

Wandelen verenigt zich in een dichtbevolkte provincie als Zuid-Holland slecht met andere recreatievormen. Er is behoefte aan exclusieve onverharde paden.

Bij de provinciale gebiedscommissie

vergaderingen die in januari gehouden worden zullen wij deze wensen nogmaals mondeling onder de aandacht brengen.

Eeffien Huizing

Stuudiemiddag 'Paden in Midden-Delfland'

Midden-Delfland is het open veenweidegebied ingeklemd tussen het Westland, Delft en Schiedam/Vlaardingen en vormt de groene buffer tussen Rotterdam en Den Haag. Het is ook nog een stiltegebied zolang de A4-noord niet door is getrokken. Het ook wel als 'Kleine Groene Hart' aangeduide gebied kent een actieve cultuurhistorische vereniging: de Midden-Delflandvereniging (MDV). Ongeveer een jaar geleden is op initiatief van Hein van Bohemen, (oud)bestuurslid van de MDV, een werkgroep Paden gevormd om de paden in het gebied te inventariseren. Eef Boeve en ik zijn toen vanuit *Tè Voet* gevraagd om hieraan onze medewerking te verlenen.

Op 2 november j.l. organiseerde de werkgroep een goed bezochte studiemiddag (titel: 'Paden in Midden-Delfland').

De burgemeester van Schipluiden opende de middag en schetste kort enkele politiek-bestuurlijke ontwikkelingen die de toekomst van het gebied gaan bepalen (zoals een convenant tussen Delft en Schipluiden over Midden-Delfland en een mogelijk samengaan van de gemeenten Schipluiden en Maasland tot een nieuwe gemeente Midden-Delfland). Ze

sprak waardering uit voor het initiatief en gaf aan dat er door het convenant dat is gesloten tussen Delft en Schipluiden, geld beschikbaar komt om de recreatie in het gebied te bevorderen. En wandelen, een natuurgerichte vorm van recreatie bij uitstek, past heel goed in het toekomstige beeld van Midden-Delfland.

Het eerste deel van het programma was ingeruimd voor ervaringen uit Zieuwent (een dorpje in de Achterhoek) en Waterland (de streek boven Amsterdam). Vooral de ontstaansgeschiedenis van de kerkenpaden in Zieuwent, verteld door één van de drijvende krachten hierachter, Anton Stortelder, was interessant. Uit zijn verhaal bleek dat een combinatie van gemeenschapszin, doorzettingsvermogen en goede ideeën een prachtig netwerk van nieuwe voetpaden rond een oude dorpskern kan opleveren. De ervaringen uit Waterland kwamen minder goed uit de verf. We misten eigenlijk de dia's van de paden die daar zijn ontstaan. Vooral ook jammer omdat dit gebied veel meer overeenkomsten heeft met Midden-Delfland (ook waterrijk en dicht bij stedelijke woongebieden).

De rest van de middag was gereserveerd voor de paden in Midden-Delfland. De werkgroep Paden van de MDV had in de voorafgaande periode een inventarisatie gemaakt. Aan de hand van oude kaarten van het gebied was gekeken welke paden vroeger door het gebied liepen. Vervolgens was vastgesteld welke van deze paden nog in het veld terug te vinden waren.

Soms nog als openbaar pad. In een aantal gevallen niet meer toegankelijk en beloopbaar. Verder waren de wat nieuwere paden ontstaan tijdens de herinrichting van het gebied geïnventariseerd, evenals grasdijken en -kaden die op termijn voor wandelaars opengesteld zouden kunnen worden. Intekening van deze bestaande paden en potentiële wandelroutes op een kaart van Midden-Delfland gaf een goed beeld van de toekomstige wandelmogelijkheden, inclusief knelpunten en nog ontbrekende schakels. De voorbereidingsgroep van de studiemiddag (bestaande uit Eef Boeve, Hein van Bohemen en ondergetekende) had op basis van deze paden en routes 12 rondwandelingen vanuit de verschillende woonkernen grenzend aan Midden-Delfland op kaart gezet. Dit wandelpadenplan in ruwe vorm en een aantal stellingen vormden de basis voor de discussie in twee groepen. Vragen die aan de orde kwamen waren: Is het herstel van oude paden wel gewenst i.v.m. mogelijke verstoring van de rust van vogels in het gebied door wandelaars? Moet op voorhand al met deelbelangen (bv. vogels) rekening gehouden worden? Of is het niet veel beter als wandelaars eerst een ambitieus wensenlijstje opstellen?

Hoe kijken boeren tegen wandelaars aan die ook gebruik gaan maken van hun grond? Het idee werd geopperd om eerst eens met een aantal begeleidde wandelingen georganiseerd door boeren uit het gebied te starten om ervaring op te doen.

Al en met al een nuttige en leerzame middag. Zeker nu enkele deelnemers aan de discussie toezegden om lid te worden van de 'werkgroep Paden'. Deze groep gaat verder aan de slag met de resultaten van deze middag. Het illustreert nog eens hoe goed samenwerking op lokaal niveau tussen wandelaars en leden van een cultuur-historische vereniging uit kan pakken. Misschien een idee om in uw regio een vergelijkbaar initiatief te nemen?

Jan Rijnsburger

Brabant Kansen door dijkmagazijnen

Enkele zogenaamde dijkmagazijnen maken het hopelijk mogelijk vele kilometers dijk in het Westbrabantse polderland open te stellen voor de wandelaar. In elk geval gemakkelijker. Wat is het geval? De dijkmagazijnen, stenen geboutjes die werden gebruikt bij het onderhoud van de dijken, zijn in onbruik geraakt. Ze staan op grond van boeren. De ZLTO had de gemeente Steenbergen al eens benaderd voor een recreatieve invulling. Daarbij werd gedacht aan overnachting voor trekkers, bijvoorbeeld fietsers en wandelaars. Tot nu toe is nog niets met het initiatief gedaan. In het overleg dat *Tē Voet* had met de gemeente over verbetering van de wandelmogelijkheden in het gebied, waarbij met name dijken langs het Krammer-Volkerak en de Steenbergse Vliet van belang zijn, zijn beide zaken aan el-

kaar gekoppeld. Gemeente, ZLTO en *Tē Voet* gaan er nu gezamenlijk aan werken. Als het lukt, houdt dit tegelijkertijd een forse verbetering van het Floris V-pad in. Deze LAW is voorjaar 2000 tussen Steenbergen en Dinteloord omgelegd via Benedensas, een wel zeer bijzonder plekje in het Westbrabantse polderlandschap waar de Steenbergse Vliet het Krammer-Volkerak instroomt, nu nog alleen over verharde dijken bereikbaar. Je moet er de Vliet via een zelfbedieningsvoetbrug oversteken.

Verbetering Westbrabantse waterlinie

Vanaf eind 1999 kun je onverhard van Bergen op Zoom naar Steenbergen lopen. Je volgt dan de oude Westbrabantse waterlinie. *Tē Voet* heeft de ideeën voor de route aangedragen, SBB en Brabants Landschap hebben hun medewerking eraan gegeven. Het is een route geworden dwars door – soms zompige – weiden. De gemeente Steenbergen heeft onlangs toegezegd enkele overstapjes te plaatsen en een stukje pad waar manshoge brandnetels het de wandelaar nu moeilijk maken, in het reguliere onderhoud mee te nemen. De route wordt er over enkele maanden nog aantrekkelijker door.

Harry Bens Chop

Zie voor telefoonnummers het einde van deze rubriek

Nieuwjaarswandeling

14 januari

Woerden-Hekendorp 14 km

Vertrek 11.05 uur NS Woerden

Een goede start van het nieuwe wandelaarjaar 2001 is onze Nieuwjaarswandeling die traditie getrouw eindigt in café Goejanverwelle in Hekendorp. Daar kunnen we met elkaar toosten op het nieuwe jaar.

De wandeling gaat via de Singel in Woerden, Waardsedijk en Kromwijk naar Diemerbroek en Papekop. vervolgens gaan we via een prachtige onverharde kade en een stukje Dubbele Wiericke naar Hekendorp.

OV aankomsttijden Woerden:
Rotterdam/Den Haag/Gouda (snel-trein) 10.50 uur
Rotterdam/Gouda (Goverwelle) (stoptrein) 10.56 u.
Leiden/Alphen/Bodegraven 10.37 u.
Utrecht 10.43 en 10.51 u.
Amsterdam 11.03 u.
Terug met bus 180 (1 x per u.) naar Gouda NS
Aanmelden niet nodig

Zondag 11 februari

Zuid Holland

Wandelen buiten de regio extra

Literaire stadswandeling door het Amsterdam van J.J.Voskuil. Voert langs veel plekken uit de boeken van de schrijver (Het Bureau deel 1 t/m 7 en Bij nader inzien). Verzamelen om 11.00 u. op Station Amsterdam CS, bovenaan de trap naar perron 7 en 8 (bereikbaar vanuit de centrale tunnel). Informatie en aanmelden: Jan Rijnsburger

Zondag 11 februari

Wandelcafé Regio Gelderland

Thema: bosbeheer. Toelichting tijdens wandeling in het Demo-bos Schaarsbergen. Start wandeling: 11.00 u. vanaf de Watermolen.

De overige data voor 2001 zijn de volgende zondagen: 8 april, 10 juni, 19 augustus, 7 oktober en 9 december. De programma's worden t.z.t. bekend gemaakt in *Lopend Vuur*, de regionale nieuwsbrief en op de website www.tevoet.nl

Plaats en aanvang Wandelcafé: De Watermolen, Zypendaalseweg 24A (tien minuten lopen vanaf station Arnhem NS noordzijde). Zaal open m 10.30 u. Korte lezing 11.00 u, start wandeling 12.00 u.
Let op: afwijkende starttijd wandeling vanaf de Watermolen op 11 februari.
Informatie: Jan Altena.

Zie voor telefoonnummers het einde van deze rubriek

Zondag 25 februari Noord/Zuid Holland

Het Gooi: van Hilversum naar Bussum. Lengte: 20 km. Start: verzamelen NS Hilversum-Noord, vertrek 10.50 u. Informatie: Eeffien Huizing

Zondag 11 maart Zuid-Holland

Bieslandse Bos, rondwandeling vanuit Delft. Lengte: 16 km. Start: NS Delft centrum (hal), vertrek 11.00 u. Informatie en aanmelden: Eef Boeve

Zondag 8 april Zuid-Holland

Rondwandeling duinen en strand Oostvoorne. Lengte: 23 km. Start: bushalte station De Ruy in Oostvoorne, vertrek: 11.00 u. Informatie en aanmelden: John Stolk

Zondag 13 mei Zuid-Holland

Nog te plannen wandeling, zie volgend nummer van *Lopend Vuur*. Of kijk t.z.t. op internet: www.tevoet.nl

Zondag 10 juni Zuid-Holland

Gepland wandeling over het eiland Tiengemeten. Plaats en vertrektijd

nog te bepalen. Zie volgend nummer van *Lopend Vuur*. Of kijk t.z.t. op internet: www.tevoet.nl

NIVON Wandelcafé

Rotterdam

Zondag 12.00 u.

Dirk Smitsstraat 76

OV bus 38 of tram 6 (halte Noorderbrug)

28 januari

Aad Gras liep twee keer de pelgrimstocht naar Santiago de Compostella. Zijn ervaringen deelt hij graag met anderen.

11 februari

Informatiemarkt over wandelen in Scandinavië. Onder het motto wandelaars informeren wandelaars zijn er stands met informatie over lange afstandswandelen in diverse streken van Scandinavië.

18 maart

De Doubs is een riviertje in het grensgebied van Zwitserland en Frankrijk. Sjoerd Kemeling en Ellen van Veen maakten in deze streek een rugzaktrektocht.

Adressen

Jan Aliena	026-4450028
Eef Boeve	015-2126833
Eeffien Huizing	0182-501483
Jan Rijnsburger	010-2489174
John Stolk	010-4673073

Terschelling, een landschaps- verkenning te voet

Kim van Dam en Freek Zwart

Dit boekje van 96 pagina's is meer dan een wandelgids. Het boekje is mede uitgegeven door Staatsbosbeheer en het is daarom niet alleen een kennismaking met Terschelling, maar evenzeer een kennismaking met vroegere en huidige beheerswerkzaamheden van Staatsbosbeheer op dit eiland.

De gids geeft een overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling van het landschap van Terschelling. Behalve aan de natuurlijke processen wordt ook aandacht besteed aan de manier waarop de bewoners van het eiland door de eeuwen heen met het landschap omgingen.

De wandelroute is 43 km lang. De route staat in de tekst cursief beschreven en is niet bewegwijzerd. Afgezien van een overzichtskaart zijn er geen routekaartjes in de gids opgenomen.

Speciale aandacht is er in het boek voor de dorpen West-Terschelling, Midsland en Hoorn. Deze dorpen zijn te verkennen aan de hand van dorpswandelingen die niet in de hoofdroute zijn opgenomen. Deze dorpswandelingen zijn te herkennen aan de rode randen aan de bladzijden. De bladzijden van de doorgaande route hebben een groene rand.

ISBN 90-50281524

Prijs f 29,95

Te bestellen bij:

REGIO-Project Uitgevers

Postbus 4010

9701 EA Groningen

of via de website www.regioprojekt.nl

Marskramerpad deel 2

Wandelplatform-LAW

Het tweede deel van het Marskramerpad is onlangs verschenen. Het loopt van Deventer naar Amersfoort en is 100 km lang. Zeventig procent hiervan gaat over onverharde of halfverharde wegen.

Het pad gaat door het open cultuurlandschap van de uiterwaarden in het IJsseldal, door de bossen, heidevelden en zandverstuivingen van de Veluwe en door het kleinschalig boerenland in de Gelderse vallei.

Het pad is gemarkeerd met de vertrouwde wit-rode strepen en in de gids op gekleurde topografische kaartjes van 1 : 25.000 weergegeven.

ISBN 90-71068463

Prijs f 21,90

Literaire wandeling door Voskuil's Amsterdam

Wat doe je in mijn stad?

Onno-Sven Tromp

Tussen de stroom van boeken en publicaties rond de persoon Voskuil, de schrijver van 'Het Bureau', zit ook een boekje met 3 literaire (stads)wandelingen door Amsterdam. Het is van de hand van de dichter Onno-Sven Tromp en is verschenen in een serie literaire wandelgidsen uitgegeven door Bas Lubberhuizen.

Op 17 november is deel 7 uitgekomen van 'Het Bureau' van J.J.Voskuil. Het laatste deel van de bijna 5000 pagina's omvattende romancyclus. Daarin beschrijft hij de periode in zijn leven van 1957 tot 1987 door de ogen van zijn alter ego, Maarten Koning. Zijn werk (als volkskundige op het P.J.Meertens-instituut) en de omgang met zijn collega's, vormt het hoofdbestanddeel van zijn romans. Minder bekend is dat Voskuil ook een verwoed wandelaar is. Bijna elke zomervakantie gaat de hoofdpersoon uit Het Bureau, Maarten Koning, met zijn vrouw Nicolien wandelen in de Franse Auvergne (ja, ook daarover zijn intussen reisdagboeken verschenen ...) En ook in Nederland trekken zij er vaak in de weekeinden te voet op uit. 's Maandags wisselt hij dan stevast op het Bureau ervaringen uit met collega Bart, ook een groot liefhebber van (onverhard) wandelen.

Door de romancyclus Het Bureau en zijn debuut 'Bij nader inzien' over

zijn studententijd (1963), later verfilmd en door de VPRO in 1991 als TV-serie uitgezonden, is Voskuil uitgegroeid tot een literair fenomeen. Talrijke kunstprogramma's en artikelen in dag- en weekbladen zijn de laatste tijd aan zijn persoon gewijd.

En als sluitstuk nu ook een literaire wandelgids over 'zijn' Amsterdam. Naast een zeer doorwrochte inleiding over het werk en leven van de schrijver en zijn band met de stad, bevat het boekje drie wandelingen door delen van Amsterdam (Centrum, Amstel-Plantage-IJ en Vondelpark). De drie bijbehorende routekaartjes staan aan de binnenzijde van de omslag.

De tekst van de wandelingen is doorspekt met citaten uit en verwijzingen naar de romans van Voskuil. Uiteraard voeren de wandelingen langs veel plaatsen beschreven in de boeken. Verder is het boekje geïllustreerd met zwart-wit foto's uit de privé-verzameling van de schrijver. Kortom een boekje wat niet in de boekenkast van de rechtgeaarde 'Bureau'-lezer/Voskuil-liefhebber mag ontbreken. En zeker niet als die ook nog eens van wandelen houdt!

ISBN 90 76314 551

112 pagina's

Prijs f 24,50

REGIO-COÖRDINATOREN

GRONINGEN, FRIESLAND EN DRENTE

Eduard Korpel,
A.Toriedreef 31
7944 KJ Meppel (052-225 13 04)

NOORD-HOLLAND

Fred Triep
Zonhovenstraat 29
1066 MA Amsterdam (020-615 55 02)

OVERIJSEL

Gé Westgeest
Ganzenmarkt 22
7631 EN Ootmarsum (0541-29 33 51)

ZUID-HOLLAND

John Stolk
Voorburgstraat 234
3037 BS Rotterdam (010-467 30 73)

GELDERLAND

Ton Schipper
Kleine Kampen 116
3911 PM Rhenen (0317-61 76 44)

ZEELAND

Pieter Porrey
Nieuwe Haven 19-21
4131 JX Middelburg (0118-64 09 42)

UTRECHT

Nico Hoogerbrug
Barnsijs 37
3435 BM Nieuwegein (030-604 07 22)

NOORD-BRABANT (WEST)

Harry Benschop
Narcissenveld 5
4613 DD Bergen op Zoom (0164-25 75 06)

LIMBURG

Remi Melman
Kakebergweg 8
6191 AZ Beek (046-437 67 82)

advertentie

Pied à terre

kaarten en gidsen voor actieve vakanties

Vraag onze catalogus aan!

Singel 393
1012 WN Amsterdam
tel (020) 627 14 55
fax (020) 620 89 96
E-mail: info@piedaterre.nl
Internet: www.piedaterre.nl
Gelegen in het centrum,
achter het Spui,
Tramlijnen 1, 2 of 5 vanaf CS.

Winkel open:
maandag t/m vrijdag: 11.00 - 18.00 uur
zaterdag: 10.00 - 17.00 uur
Koopavonden: donderdags van april t/m
augustus 18.00 - 21.00 uur

Postorderservice